

Naglasci za roditelje/staratelje

S obzirom na izvanrednu situaciju, roditelji u ovom trenutku više nego ikad trebaju biti uključeni u rad škole, ali i u osiguravanje *kruga povjerenja za učenje*, a posebno je to izraženo kod učenika u razrednoj nastavi u osnovnoj školi. U prvom planu svima nama je dobrobit samih učenika koje kvalitetnim povratnim informacijama treba poticati na učenje, pritom je ocjenjivanje u drugom planu. S obzirom na to da smo se svi našli u potpuno novoj situaciji i vrsti nastave, važno je da svi – učitelji, učenici i roditelji, imaju razumijevanja jedni za druge.

Iako je to teško s obzirom na okolnosti, od roditelja se u nastavi na daljinu očekuje više nego u nastavi u školi jer su oni odrasle osobe koje s učenicima imaju izravan svakodnevni kontakt te je dobro da budu upoznati i s načinima vrednovanja i ocjenjivanja, i to sada u nastavi na daljinu više nego inače. Naime, sada im je cjelokupni proces učenja i poučavanja vidljiviji nego kad se veći dio toga procesa odvija u školi, ali i zato jer dolazi do pomaka u načinu vrednovanja i ocjenjivanja.

Roditelj treba osigurati i postaviti djetetu pravila *škole u kući* i odrediti vrijeme za učenje (osobito u predmetnoj nastavi u osnovnoj školi) – moramo biti svjesni da ni djeca ni roditelji ne doživljavaju svoj dom kao školu i smatraju kako se kod kuće radi samo domaća zadaća. To u ovim uvjetima više nije tako i na takav se način roditelji trebaju postaviti i prema djeci.

Roditeljska je uloga poticati dijete da samostalno odrađuje sve zadatke i ohrabriti ga da se za sve nejasnoće obrati učitelju. Odgovornost je roditelja da pomognu djetetu – ali ne i raditi umjesto njega. Iako je razumljivo nastojanje roditelja da učenici postignu bolje rezultate, a time i ocjene, pomoć roditelja ne smije prijeći u pisanje zadaća umjesto učenika, izradu radova koji učenici trebaju samostalno napraviti ili pritisak na učenike i nastavnike vezano uz bolje ocjene. Roditelji koji prelaze u pomoć koja to nije, štete razvoju odgovornosti i samostalnosti kod djece i umanjuju njihove šanse za samostalno snalaženje u procesu cjeloživotnog učenja i svakodnevnog rješavanja problema. Roditelji su

ti koji moraju odgajati svoju djecu da ne varaju, ne prepisuju i da cijene rad, kako svoj, tako i tuđi.

Pritom roditelji trebaju surađivati s učiteljima, nastavnicima i stručnim suradnicima da bi osigurali opću dobrobit svoje djece, poticali ih na učenje, na istraživanje i dobru organizaciju vremena tijekom nastave na daljinu.

Tijekom učenja i vrednovanja, roditelj može pratiti način rada učenika i u suradnji s učiteljima, nastavnicima i stručnim suradnicima pomagati mu u osmišljavanju što boljih pristupa i načina učenja, odnosno pomagati mu da uči kako učiti.

Vezano uz vrednovanje i ocjenjivanje sljedeći naglasci važni su za roditelje:

U prvom planu treba biti **dobrobit samih učenika** koje kvalitetnim povratnim informacijama treba poticati na učenje. Pritom je ocjenjivanje u drugom planu.

Roditelji trebaju uočiti da se vrednovanje ne oslanja, kao do sada, na poznavanje sadržaja kao glavni pokazatelj znanja, već da treba obratiti pažnju i na druge elemente (samostalnost, kreativnost, mogućnost korištenja naučenog, timski rad...) i da računaju da će nastavnici i to uzimati u obzir. Posebno je i istaknuto da svi učenici trebaju u ovom razdoblju dobiti i ocjenu iz aktivnosti u izvršavanju svojih obaveza, ali i da se očekuje da samostalno rade na složenijim zadacima. U tim složenijim zadacima dobro je da roditelji budu upoznati s njima, ali nikako da se angažiraju u izradi i pisanju takvih radova umjesto učenika.

Vrednujemo i zato da bismo učeniku dali **povratnu informaciju je li ostvario odgojno-obrazovne ishode, ali i kako će poboljšati svoje učenje**. Da bismo to postigli, moramo pratiti rad učenika, poticati njihovu aktivnost i suradnju, kako s učiteljem tako i s drugim učenicima.

Ono što treba posebno naglasiti je da se **sadržaji koje nastavnici trebaju poučavati i kasnije vrednovati i ocjenjivati trebaju biti usmjeriti na bitno, a osloboditi se sporednih detalja ili činjenica koji zamagljuju ono bitno**.

Kod svih metoda vrednovanja treba imati na umu da je potrebno jasno **razlučiti bitne sadržaje od onih manje bitnih ili sporednih.**

Inovativne metode vrednovanja uključuju izradu projekata, plakata, rješavanje problema, izradu e-portfolija, istraživačke radove, praktične radove, projekte, ali za sve njih potrebna je potpora učitelja i vršnjačka potpora kao i postupnost izrade uz povratne informacije učeniku na različitim stupnjevima izrade.

Konkretno **u svim predmetima može se vrednovati aktivnost učenika** preko diskusija i domaćih zadaća i tome pridodati barem jedna ocjena. Nadalje, u svakom predmetu moguće je **napraviti i jedan složeniji zadatak** u obliku plakata, prezentacije, projekta, istraživačkog rada, kritičkog prikaza ili problemskog zadatka i takav se rad može vrednovati rubrikom ili nekim drugim načinom koji jasno prikazuje elemente i kriterije vrednovanja. Dakle, barem dvije ocjene do kraja nastavne godine mogu dobiti svi učenici.

Za predmete u školama koji se izvode s tjednom satnicom od četiri sata tjedno (Hrvatski jezik i Matematika) usmeno ispitivanje poželjno je provesti jedanput do kraja školske godine, a posebno ukoliko nastavnik ili učenik imaju dilemu oko zaključne ocjene, odnosno ukoliko nema dovoljno elemenata za zaključivanje ocjene. Za predmete s tjednom satnicom od tri sata tjedno usmeno ispitivanje preporuča se provesti ukoliko se učenika ocjenjuje ocjenom odličan ili ako nastavnik procijeni da nema dovoljno elemenata za zaključivanje pozitivne ocjene i da je ovo primjereni oblik ispitivanja.

Zaključno, u ovakvim izvanrednim uvjetima, odluke se donose sukladno preporukama stručnjaka i epidemiološkoj situaciji te stalno uslijed promjena okolnosti možemo očekivati i promjene nekih odluka, ali naglašavamo da one sigurno neće biti donesene na štetu učenika ili njihovih mogućnosti za nastavak obrazovanja. U tom duhu, molimo roditelje za strpljenje i suradnju.